

На основу Амандмана LXXXII тачка б) став 5. и 6. на Устав Републике Српске, члана 115. Устава Републике Српске и члана 61. став 2. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 18. децембра 2019. године, донијело је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Није прихватљив захтјев Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закључцима у вези са Информацијом о неуставној трансформацији дејтонске структуре БиХ и утицају на положај и права Републике Српске, које је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 12. новембра 2019. године, под бројем: 02/1-021-1125/19.

Образложење

Предсједавајућа Вијећа народа Републике Српске доставила је 11. децембра 2019. године Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акт број: 03.1/1-573/19, којим се, сагласно захтјеву Клуба делегата бошњачког народа, тражи утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закључцима у вези са Информацијом о неуставној трансформацији дејтонске структуре БиХ и утицају на положај и права Републике Српске које је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 12. новембра 2019. године, под бројем: 02/1-021-1125/19. Уз наведени акт достављени су предметни закључци, Информација о неуставној трансформацији дејтонске структуре БиХ и утицају на положај и права Републике Српске, Одлука о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа број: 03.2-5-39/19 од 20. новембра 2019. године, те Образложење ове одлуке, број: 03.2-5-39/19-1 од 20. новембра 2019. године.

У акту предсједавајуће Вијећа народа наводи се да је Народна скупштина Републике Српске на Седмој посебној сједници, одржаној 12. новембра 2019. године, изгласала оспорене Закључке. Такође, наведено је да је Клуб делегата бошњачког народа, својим актом број: 03.2-5-39/19 од 20. новембра 2019. године, покренуо процедуру за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа сматрајући да се овим закључцима угрожавају витални национални интереси бошњачког народа. С обзиром на то да Вијеће народа Републике Српске на Петој редовној сједници одржаној 4. децембра 2019. године није постигло сагласност свих клубова у Вијећу народа на уложену Одлуку о покретању поступка заштите виталног националног интереса и да Заједничка комисија Народне скупштине и Вијећа народа, на Првој сједници одржаној 10. децембра 2019. године, није усагласила текст оспорених закључака - предлажу да Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске одлучи да ли је овим актом повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

Поред наведеног, у прилогу акта предсједавајуће Вијећа народа Републике Српске достављени су изводи из стенограма са: Седме посебне сједнице Народне скупштине Републике Српске, одржане 11/12. новембра 2019. године, Пете сједнице Вијећа народа

Републике Српске одржане 4. децембра 2019. године и Прве сједнице Заједничке комисије Народне скупштине Републике Српске и Вијећа народа, одржане 10. децембра 2019. године.

На основу наведеног акта предсједавајуће Вијећа народа Републике Српске, као и приложене документације, Вијеће за заштиту виталног интереса је утврдило да је за захтјев за покретање поступка за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа у оспореним закључцима гласало шест делегата Клуба Бошњака у Вијећу народа Републике Српске, да се гласало по процедури за заштиту виталног интереса, али да поводом овог питања није постигнута сагласност свих клубова конститутивних народа у Вијећу народа, као ни сагласност Заједничке комисије Народне скупштине Републике Српске и Вијећа народа Републике Српске.

Поред наведеног, Вијеће је утврдило да је у образложењу Одлуке о покретању заштите виталног националног интереса бошњачког народа, између осталог, наведено да Клуб делегата бошњачког народа сматра да је Народна скупштина Републике Српске Информацијом о неуставној трансформацији дејтонске структуре БиХ и утицају на положај и права Републике Српске и оспореним закључцима који су у вези са Информацијом повриједила витални национални интерес бошњачког народа у Републици Српској у смислу члана 70. став 6. ал. 2, 5, 7. и 9. Устава Републике Српске. Наведени акти су, како се наводи у образложењу, усмјерени на негирање Босне и Херцеговине и њеног уставноправног устројства, Уставом Босне и Херцеговине загарантованих вриједности као што су људско достојанство, слобода и једнакост, суверенитет, територијални интегритет и политичка независност Босне и Херцеговине, демократска начела, те подјела надлежности између државе и ентитета, због чега су неприхватљиви за бошњачки народ, те их у цијелости оспоравају због немогућности да се амандманима поправи текст овог акта.

Закључке у вези са Информацијом о неуставној трансформацији дејтонске структуре БиХ и утицају на положај и права Републике Српске Народна скупштина Републике Српске изгласала је на сједници одржаној 12. новембра 2019. године, под бројем 02/1-021-1125/19, на основу члана 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, те чланова 182. и 187. став 1. и 2. и члана 254. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 31/11 и 34/17). Овим закључцима Народна скупштина Републике Српске усваја Информацију о неуставној трансформацији дејтонске структуре БиХ и утицају на положај и права Републике Српске (тачка 1). Уз то, овим закључцима Народна скупштина Републике Српске, између осталог, одбацује све акте коју су противуставни и који нису у складу са Општим оквирним споразумом за мир у Босни и Херцеговини (тачка 2), сматра да је сваки удар на конститутивне народе и равноправне ентитете удар на сам Дејтонски споразум и уставноправну структуру сложене државне заједнице Босне и Херцеговине (тачка 3), истиче да је Босна и Херцеговина настала сагласношћу Републике Српске и Федерације БиХ и да само сагласношћу оба ентитета може постојати и да је због тога било каква тежња за измјеном сложене дејтонске структуре апсолутно недопустива и може довести до нежељених посљедица (тачка 4), захтијева од страна потписница и свједока Дејтонског споразума, као и од свих представника међународне заједнице да реагују на доношење аката који позивају на разградњу Дејтонског

споразума, као и на сваку активност која је противна његовим одредбама и принципима (тачка 5), наводи да ће у случају изостанка реакције потписника, свједока Дејтонског споразума и представника међународне заједнице на покушаје разградње Дејтонског споразума, приступити доношењу новог Устава Републике Српске, о којем ће се изјаснити и грађани на референдуму (тачка 6), задужује све надлежне институције Републике Српске да, без одлагања, предузму неопходне активности у циљу припреме свеобухватне информације о околностима и активностима које су довеле до доношења одлуке о давању сагласности Републике Српске на споразуме о формирању Закона о одбрани БиХ, Закона о индиректном опорезивању БиХ, Закона о високом судском и тужилачком савјету БиХ, као и других закона којима су дерогирани надлежности Републике Српске, као и оних закона који су наметнути од стране Високих представника у БиХ и којима се угрожава уставноправни положај Републике Српске загарантован Дејтонским споразумом (тачка 7), наводи да ће реаговати у случају било каквих настојања противуставне територијалне реорганизације БиХ и било каквих урушавања територијалне организације Града Источно Сарајево, као и у случају свих других активности усмјерених на трансформацију и деконструкцију Дејтонског споразума и структуру државне заједнице која је њим створена (тачка 8), прихвата само ентитете и конститутивне народе у БиХ, те било какво наметање суверенитета изван тога има неуставан и антидејтонски карактер (тачка 9), истиче као најважније начело Дејтонског споразума и његовог Анекса IV права конститутивних народа у складу са принципима Устава БиХ и међународних докумената који промовишу права народа, а који су дио уставног система у БиХ, укључујући и право на самоопредјељење, што у оквирма Дејтонског споразума подразумијева очување дејтонске структуре и широке аутономије ентитета (тачка 10), одбацује свако дјеловање које је усмјерено на измјену изворног Дејтонског споразума и његовог Анекса 4 – Устава БиХ, који је темељ постојања и рада свих институција и званичника на нивоу БиХ, те да ће свако дјеловање које није у складу са Уставом БиХ у будућности имати одговарајућу реакцију из Републике Српске (тачка 11), обавезује представнике Републике Српске у Предсједништву БиХ, у Представничком дому и у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ и у Савјету министара БиХ, да не учествују у мијењању Пословника о раду и других аката на начин да се тим измјенама смањује број предвиђених српских гласова и гласова из Републике Српске за доношење одлука из њихове надлежности (тачка 12), не прихвата активности које воде неуставној унитаризацији БиХ и захтијева од свих носилаца власти како у Републици Српској, тако и у заједничким институцијама државне заједнице БиХ, да своје активности усмјере на поврат уставних надлежности ентитета (тачка 13), наводи да ће покренути иницијативу за укидање Канцеларије високог представника (тачка 14), одбацује "бонска овлашћења" високог представника као потпуно неуставна, незаконита и нелегитимна (тачка 15), наводи да ће покренути питање састава у начина рада Уставног суда БиХ (тачка 16), задужује Владу Републике Српске да покрене преговоре са Владом Федерације БиХ у циљу ургентног усаглашавања Закона о Уставном суду БиХ (тачка 17), задужује Владу Републике Српске и друге надлежне институције да покрену реформу институција правосуђа на нивоу БиХ – Суда БиХ, Тужилаштва БиХ и система Високог судског и тужилачког савјета, које је високи представник наметнуо незаконитим одлукама, супротно Уставу (тачка 18), задужује Владу

Републике Српске да анализира ефекте неуставних преноса надлежности са ентитета на ниво БиХ, укључујући и надлежности пренесене путем тзв. међуентитетских споразума у области одбране и индиректних пореза, те да о томе извијести Народну скупштину, с циљем покретања разговора између ентитета и легитимних представника конститутивних народа о преиспитивању њихове ефикасности (тачка 19), наглашава да ће наставити дјеловати у складу са Резолуцијом о заштити уставног поретка и војној неутралности којом се Републике Српска обавезала на војну неутралност (тачка 20), те да ови закључци ступају на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске" (тачка 21).

Вијеће за заштиту виталног интереса овог суда је, прије свега, размотрило правну природу предметног акта Народне скупштине Републике Српске, будући да ова чињеница, по оцјени Вијећа, представља претходно питање од којег зависи постојање процесних претпоставки за заснивање надлежности Уставног суда, па тиме и Вијећа за заштиту виталног интереса.

Чланом 187. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 31/11 и 34/17) прописано је да се закључком утврђује политика извршавања закона, других прописа и општих аката које доноси Народна скупштина, дају смјернице за спровођење те политике и утврђују обавезе Владе, министарства и посебних организација у спровођењу те политике, припремању закона и других аката.

Вијеће је оцијенило да из садржине оспорених закључака, као и питања која се њима третирају, произлази да ови акти не садрже норме општег карактера, нити се њима на општи начин уређују одређени односи, већ је ријеч о акту којим се изражава политички став Народне скупштине у погледу одређених питања политичке природе, односно у вези са Информацијом о неуставној трансформацији дејтонске структуре БиХ и утицају на положај и права Републике Српске.

Имајући у виду одредбе чланова 115. и 116. став 2. Устава Републике Српске, те Амандмана LXXXVIII тачка 1. и 2. на Устав, којим су прописане надлежности Уставног суда Републике Српске и Вијећа за заштиту виталног интереса овог Суда, те чињеницу да оспорени закључци немају карактер општег акта, Вијеће је утврдило да није надлежно да разматра предметни акт.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење донијело је Вијеће за заштиту виталног интереса у саставу: предсједавајући Вијећа проф. др Марко Рајчевић, предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Амор Букић, Златко Куленовић, Ирена Мојовић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: УВ-1/19

18. децембра 2019. године

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
Вијећа за заштиту виталног
интереса
Уставног суда Републике
Српске
Проф. др Марко Рајчевић с.р.